

El Aman Kervansarayı, Bitlis-Tatvan-Muş yolu ayrımında Rahva düzlüğü denilen yerde bulunmaktadır.

Rahva Düzlüğü kış aylarında kervanlar için tehlikeli bir yerdi. Bu nedenle de kervansaray oldukça geniş bir arazide kurulmuştur. XVI. yüzyılda

Van Beylerbeyi Hüsrev Paşa

tarafından yaptırılmıştır. Kervansarayın ne zaman yapıldığını içeren bir kitabe günümüze ulaşamamıştır.

Bu kervansaray Anadolu'nun en büyük ve eski kervansaraylarından birisidir.

Kervansaray avlu ile birlikte, 90 x 70 m uzunluğunda, beş ayrı bölümden oluşmaktadır. Kervansarayın batı bölümündeki kalın, kesme taş duvarlı bölüm adeta bir ribat (yol

güzergahlarında askeri amaçlı küçük kale) görünümündedir. Silindirik payandalarla desteklenen bu bölüm yapının en eski bölümüdür.

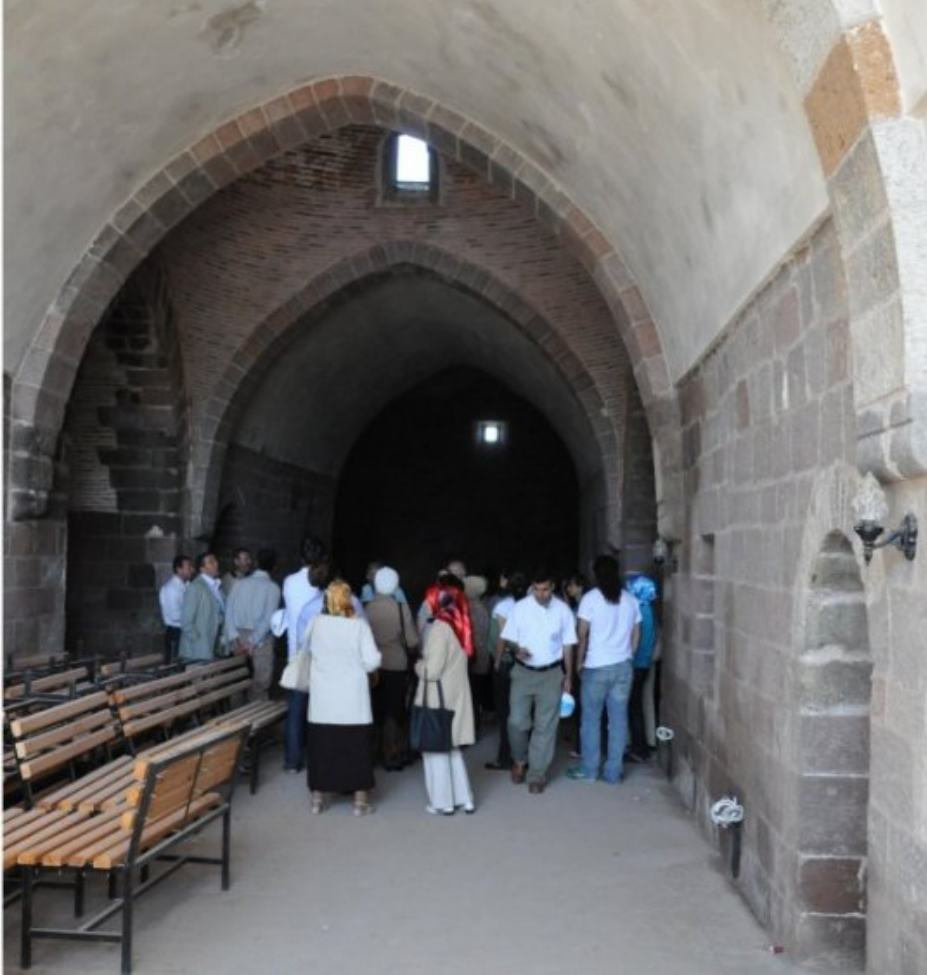
Kervansaray doğu batı doğrultusunda iki sıra halinde iki sıra halinde üçerden altı paye ile üç nefe ayrılmıştır. Bu mekanların üzeri beşik tonozlarla örtülmüştür. Bu bölümün dışarıya açılan pencereler adeta birer mazgal görünümündedir.

Kervansarayın güney bölümü diğer taraflardan farklı olarak beş dikdörtgen hücreli olup bunlar da birer kapı ile avluya açılmaktadır. Bu hücrelerin güney kenarının ortasında da birer pencere, batı duvarlarında da birer ocak bulunmaktadır. Bu hücrelerin üzeri de dikey sivri kemerlerle örtülmüştür.

Kervansarayın ikinci bölümünü oluşturan kapalı mekan birinci yapının kuzey doğu köşesindedir ve ondan daha yüksek, daha geniş ve aydınlıktır. Kuzey duvarı diğer duvarların iki katı kalınlığındadır ve aynı zamanda, dıştan her kenardaki ikişer payanda ile desteklenmiştir. Bu bölüm avlu duvarı ile birleşerek daha değişik bir plan göstermektedir. Doğu batı yönünde iki sıra halinde, her sırada dört paye ve beş sivri kemerle üç uzun nef meydana getirmektedir. Birinci kısımdan daha büyük olan bu bölüm tonozlarla üstü örtülmüştür. Burada da mazgal pencereler duvarlara sıralanmıştır.

Güney kenardaki büyük bir kapı, kervansarayın haçvari bölümüne açılmaktadır. Avlunun batı kenarı ortasında büyük sivri kemerli ve sivri tonozlu giriş eyvanı doğu batı uzantısında uzun bir koridor görünümündedir. Bu koridorun ortasında bulunan yüksek kubbeli kare bölüm dört bir yandaki eyvanlarla haçvari bir plan görünümündedir. Burasının kuzeyindeki eyvan kervansarayın kapalı kısmına, güney eyvanı arasta çarşısı denilen yere açılmaktadır. Kubbeli mekanın çevresindeki eyvanlar aynı büyüklükte değildir. Bunların en büyüğü giriş kısmında bulunan eyvandır. Burası da sivri kemerli bir tonozla takviye edilmiştir. Bu bölümün karşısında, kervansarayın batısındaki eyvan oldukça uzun olup birinci kapalı kısma açılmaktadır. Batı eyvanının kuzeyindeki hücreler kervansarayın ikinci kapalı kısmına açılmaktadır. Bunun da üzeri beşik tonozla örtülmüştür.

Kervansarayın güneydeki eyvanı, en küçük eyvan olup güneydeki bölümleri kervansarayın diğer bölümlerinden ayırmaktadır. Buradaki güney eyvan genişliğinde, beşik tonoz örtülü bir koridor

ortadan sivri bir kemerle ikiye ayrılmıştır. Bu koridorun doğusunda üç, batısında da dört ayrı hücre bulunmaktadır.

Ana girişin güneyindeki bir kapı ile içerisine girilen kare hücre mescit olarak kullanılmıştır.

Girişin kuzeyindeki hücreler diğer bölümlerden tamamen ayrılmış durumdadır ve iki katlıdır. Bunların kervansaraya gelen hatırlı kişilere ayrıldığı sanılmaktadır. Avludaki bir merdiven kervansarayın gözetleme kulesine çıkışı sağladığı sanılmaktadır.

Kervansarayın dördüncü bölümü avlunun güneyindeki hamam ve ona bitişik hücreleri oluşturmaktadır. Asıl yapıdan daha küçük ve daha alçak olan bu kısmın da avluya çıkışı sağlayan bir koridor ile ona dikey dört hücreden oluşmaktadır. Koridorun batısında, girişin yanına rastlayan kısımda beşik tonozlu iki hücre daha bulunmaktadır. Bunların helalar olması kuvvetle muhtemeldir.

Kervansarayın üst örtüsü bütünüyle tonozlarla örtülü olup bu tonozlarda taş ve tuğla birlikte kullanılmıştır. Bunların arasında bir insanın geçebileceği deliklerin bulunuşu dikkat çekicidir. Ancak bunların ne amaçla yapıldığı bilinmemektedir.